

[Ritt Bjerregaard]

- forebyggelse og styring af kriser, bl.a. gennem bedre informationer om konflikttruede områder, mægling, præventiv udsendelse af FN-styrker og demilitariserede zoner,
- integrerede fredsbevarende operationer, hvori indgår militær indsats, humanitær bistand, genopbygning, valgbistand og overvågning af menneskerettigheder,
- samarbejde med regionale organisationer, herunder CSCE og NATO,
- respekt for menneskerettigheder, bl.a. gennem en højkommisær for menneskerettigheder,
- bæredygtig økonomisk, økologisk og social udvikling i ulandene,
- opfølgning af Riokonferencens vedtagelser,
- reformer af FN, der styrker FN til løsning af disse opgaver.

Folketinget går herefter over til næste punkt på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 5).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Efter den kolde krigs afslutning er den globale politiske situation efter Det Konservative Folkepartis opfattelse ændret fuldstændig. Det betyder ikke, at alt nu er fryd og gammen; tværtimod synes antallet af blodige lokale og regionale konflikter at vokse. Den globale politiske situation er med andre ord blevet mere uoverskuelig og uforudsigelig i de seneste par år.

Hvor står FN så i dag? Presset på FN er faktisk vokset, f.eks. er der de sidste fire år godkendt 14 fredsbevarende FN-operationer, hvorimod der i hele perioden fra FN's fødsel frem til 1988 blev iværksat blot 13 operationer.

Noget tyder desværre på, at FN slet ikke har forstået at leve op til sin ny rolle på verdensarenaen. Vi har set mange eksempler på ineffektivitet, ressourcespild og ligefrem korrupte tilstande i visse FN-afdelinger, og nødhjælpsprojekter forsinkes ofte helt urimeligt. Berlingske Tidende skrev således fredag den 24. september d.å. meget rammende bl.a. under overskriften »Kolossen på papirfodder«:

»Det, der vil møde bl.a. udenrigsminister Niels Helveg Petersen, når han mandag morgen ankommer til FN-bygningen, er tre hovedproblemer:

Uhåndterligheden. Da FN begyndte, havde man 1.500 medarbejdere. I dag er der over 50.000, heraf 11.000 i New York.

Den ny verdensorden. Kommunismens sammenbrud har gjort plads til en ny type konflikter, som FN ikke er forberedt på.

Økonomien. FN er ustandselig ved at gå bankerot. Kun 12 ud af 184 medlemslande betaler til tiden.«

FN-systemet trænger således til en ordentlig opstramning. Bureaukratiet er blevet for omfattende. Dertil kommer, at der ikke er tilstrækkelig disciplin blandt medlemslandene, når det drejer sig om kontingentbetaling.

Den danske regering bør efter vores opfattelse arbejde mere ihærdigt på at få alle lande til at betale deres bidrag – og til tiden. Samtidig bør der etableres et generalinspektorat med i FN, som får til opgave at foretage uafhængige undersøgelser af interne forhold i organisationen – med direkte reference til generalsekretæren.

Men vi ønsker, at lande, der er bagud med kontingentbetalinger til FN, pålægges en strafrente, så man betaler rente af det beløb, som man skylder. Samtidig bør FN indkalde de 13 største bidragydere, der tilfører FN 80 pct. af dets indtægter, til en konference om en ny betalingsstrategi, så FN kan få ordnede organisatoriske og økonomiske forhold én gang for alle. Vi ønsker endvidere, at der etableres et parlamentarisk kontrolorgan i FN, som embedsværket kan stå til ansvar over for.

Vi kommer nok heller ikke uden om, at Sikkerhedsrådets sammensætning på sigt bør tages op til nyvurdering. Realiteten er, at Sikkerhedsrådets aktuelle sammensætning ikke afspejler de reelle magtforhold i verden i dag, eller – som regeringen selv har sagt ved flere lejligheder – ikke reflekterer verden af i dag.

I takt med at FN's rolle ændrer sig, kommer nye opgaver til. Et godt eksempel er den fredens dagsorden, som generalsekretæren udarbejdede i juni 1992 på opfordring af Sikkerhedsrådet. I alle krisesituationer er det naturligvis bedst, hvis en konflikt helt kan undgås ved en forebyggende indsats. Derfor er det udmærket at opprioritere den tidlige udsendelse